

[Estrup]

lererer organisationerne, vi mener faktisk, at de er en ganske og aldeles nødvendig forudsætning for et velfungerende arbejdsmarked. Men vi mener ikke, at organisationerne skal være en stat i staten. Det påhviler organisationerne ligesom alle andre i det danske samfund at respektere de grundlovssikrede rettigheder. Det er noget, vi vil værne om.

Derfor kan man sige nok så meget om hetz og ikke-hetz mod fagbevægelsen. Dette er rettigheder, som ligger over spørgsmålet om organisationernes interne struktur. Det er ikke engang spørgsmål, som Folketinget vil kunne lovgive om; de hører hjemme i grundloven.

Netop ideen om, at man skulle beskytte folk på helt centrale grundlovssikrede områder, lå jo bag foreningsfrihedsloven fra 1982. Det var tanken, at man her ville sikre folk mod den særlige form for magtfordrejning, som foreligger i det øjeblik, hvor man afskediger lønmodtagere, fordi der rejses krav om medlemskab af en bestemt organisation.

Allerede i 1982 var der jo en betydelig diskussion om, hvorvidt denne lovgivning var tilstrækkelig, om den faktisk rummede den nødvendige beskyttelse. Vi var også fra radikal side stærkt i tvivl, om dette var tilstrækkeligt. Sagen er jo, at loven direkte opfordrer til pression mod arbejdsgiverne for at sætte dem i en slags nødretssituation, hvor man nærmest bliver presset til at fyre de ansatte for at få ro på arbejdspladsen.

Det er klart, at loven ikke giver nogen som helst mulighed for at straffe en sådan pression, og det er vel også overhovedet et spørgsmål, om det er muligt, om det lader sig gøre objektivt at fastslå, hvornår der er pression.

Men dertil kommer jo, at det, som loven så giver mulighed for, er visse efterfølgende sanktioner, og disse sanktioner opfordrer arbejdsgiverne til en ganske kynisk økonomisk overvejelse: hvad er bedst, at få fortsat uro på arbejdspladsen eller skulle overtræde loven og udbetale en eller anden form for godtgørelse, som maksimalt kan blive til 78 ugers løn? Det er et valg, som vi nu har set resultatet af i HT-sagen, et resultat, som altså helt klart førte til, at man prioriterede busdriften højere end hensynet til den politiske frihed. Dermed har man meget klart illustreret, hvilken beskyttelse der ligger i loven på dette punkt.

Hvad er der så af løsningsmuligheder? Statsministeren var i sin tale inde på overvejelser om genansættelse, og det er da klart, at en genansættelsesret og -mulighed er en af de ting, der bør overvejes. Men jeg synes også, man skal være opmærksom på, at genansættelse kan vise sig at have ganske snævre grænser. Vi kender faktisk et enkelt tilfælde i dag, hvor det har vist sig at være fuldstændig omsonst at bevare sin ret til at være på arbejdspladsen, nemlig den såkaldte Blicher Hansen-sag. I det tilfælde er der jo reelt tale om en slags levende begravelse på arbejdspladsen: man får lov til at blive der, man får sin løn, men man får ikke skygge af chance for at udføre sit arbejde.

Derfor synes jeg, at man skal se begrænsningerne i muligheden for genansættelse, ligesom man skal være klar over, at meget høje erstatninger meget nemt også kan føre til misbrug og til spekulation i, at sådanne erstatninger er en mulighed.

Langt bedre – eller som et supplement, må man vel snarere sige – vil det være at forebygge, at prøve på at forhindre nogle af de konflikter, som ligger bag. En af de ting, som vi har set bliver gentaget med mellemrum, er, at tvangen til at yde bidrag til politiske partier er noget, som ophidser lønmodtagere, og som vækker stor modstand i den danske befolkning.

Derfor finder vi fra radikal side, at det er helt nødvendigt også at sikre, at denne årsag til konflikt nu fjernes, sådan at man ikke har det som en latent mulighed for uro på arbejdsmarkedet. Som bekendt har vi stillet beslutningsforslag herom, og de vil senere komme til behandling.

Endelig vil jeg tilføje, at da vi sidste gang havde en forespørgsel om dette emne, i maj 1985, var der bred enighed om, at man måtte vente med konklusionerne, til højeesteretsdommen forelå. Det gør den nu. Derfor er det også nu, Folketinget skal handle, hvis man mener noget med de dyre ord om menneskerettigheder og politisk frihed. Jeg synes, statsministerens redegørelse i så henseende rummede positive elementer, men jeg synes ikke, den var tiltrækkelig.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):